

Ljubljana, 25. januar 2022

JAVNI POZIV SINDIKALNIH CENTRAL ZA ZAVRNITEV PREDLOGOV ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH (EPA: 1886 – VIII) TER ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU (EPA 1885 – VIII)

V reprezentativnih sindikalnih centralah z ogorčenjem in zaskrbljenostjo spremljamo nadaljevanje prakse vlaganja zakonodajnih predlogov, ki z nepremišljenimi rešitvami slabijo blagajne socialnih zavarovanj. Zadnja takšna predloga sta predlog spremembe Zakona o spremembah Zakona o delovnih razmerjih (EPA: 1886 – VIII) ter predlog spremembe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (EPA 1885 – VIII), ki ju je vložila skupina poslancev s prvopodpisanim poslancem Markom Bandellijem.

Predlogoma v reprezentativnih sindikalnih centralah ostro nasprotujemo, saj smo prepričani, da zanju ni popolnoma nobenih utemeljenih razlogov, hkrati pa bosta resno poslabšala stanje v zdravstveni blagajni zaradi povečanih odhodkov iz naslova nadomestil za začasno odsotnost z dela v višini, ki jo ZZZS ocenjuje na dodatnih 94 milijonov EUR. Ob načrtovanem primanjkljaju zdravstvene blagajne za leto 2022, ki je že brez upoštevanja tega predloga ocenjen na 149 milijonov EUR je ob odsotnosti sistemskega pokrivanja izgube ZZZS v prihodnjih letih pričakovati velike težave s financiranjem zdravstvenih storitev. To se utegne odražati v obsegu zdravstvenih storitev, njihovi dostopnosti, kakovosti ali kombinaciji navedenega. V vsakem primeru pa bodo zaradi tega na slabšem zavarovanci. Povsem nerazumljivo in nerazumno je, da predlagatelj daje prednost neselektivnemu razbremenjevanju delodajalcev na račun sredstev, ki jih ZZZS namenja za zdravstvene storitve, torej tudi za zdravljenje in hitrejši vračanje na delo oseb, ki prejemajo nadomestilo zaradičasne nezmožnosti za delo. Ob tem opozarjamo, da odhodki ZZZS iz naslova nadomestil že danes predstavljajo pomembno postavko odhodkov ZZZS, ki jo je potrebno zmanjševati, predvsem tudi s naslavljanjem vzrokov za dolgotrajne bolniške odsotnosti, ne pa jih povečevati.

V reprezentativnih sindikalnih centralah v zvezi s predlaganima zakonoma ponovno poudarjamo, da v Sloveniji nimamo delujočega sistema ugotavljanja, priznavanja in preprečevanja poklicnih bolezni (razen azbestoze), kar posledično pomeni, da se v „običajnih“ bolniških staležih skrivajo tudi odsotnosti kot posledica bolezni, do katerih prihaja zaradi vplivov delovnega okolja. To pomeni, da s skrajševanjem obdobja, v katerem je dolžan nadomestilo plače zaradičasne nezmožnosti za delo zagotavljati delodajalec, slednjega razbremenjujemo tudi njegove odgovornosti za zdravstveno stanje zaposlenih, posledica pa je lahko manjša pozornost za varnost in zdravje pri delu in za ukrepe, ki bi pripomogli k preprečevanju daljših bolniških odsotnosti.

Prepričani smo tudi, da predloga ne bosta pripomogla k zmanjšanju prekarne delo, temveč utegneta ob odsotnosti drugih ukrepov za preprečevanje prekarne delo še prispevati k povečevanju le-tega. Zagotavljanje sredstev za nadomestilo plače v primeručasne nezmožnosti za delo sicer predstavlja problem za del samozaposlenih, zlasti „prisilno“ samozaposlenih, vendar smo prepričani, da te problematike nikakor ni primerno reševati parcialno in še zlasti ne na način,

ki bi posledično za vse pomenil težave z dostopom do pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Predlagana zakona sta še dva v vrsti zakonskih predlogov, ki nista bila usklajevana z vsemi neposredno zainteresiranimi deležniki, ki nista bila predmet kakršnega koli socialnega dialoga niti javne razprave, posegata v sistemsko zakonodajo in pri tem ne upoštevata negativnih posledic, ki bi jih v primeru sprejetja imel predlog na različnih področjih. Prav tehtanju različnih posledic in iskanju rešitev, ki bi preprečevale negativne posledice je namenjen socialni dialog in sodelovanje javnosti. Seveda poslanec nihče ne oporeka pravice predlagati zakonskih rešitev, pričakovali pa bi, da to počno odgovorno in da primernost rešitev preverijo tudi v socialnem dialogu, zlasti v primerih zakonodaje, ki neposredno zadeva pravice in obveznosti zaposlenih, kot to velja za Zakon o delovnih razmerjih in še posebej v delu, ki se povezuje s pravicami iz sistemov socialnih zavarovanj. Naj spomnimo na dejstvo, da so bile v preteklosti praktično vse spremembe Zakona o delovnih razmerjih sprejete s soglasjem socialnih partnerjev, žal pa so aktualna vlada in koalicijske stranke posegle v to tradicijo, kar bo imelo dolgoročne negativne posledice na tem področju in za odnose med deležniki v socialnem dialogu.

Če predlagatelji in tiste poslanke in poslanci, ki predlog nameravajo podpreti, menijo, da bo predlog pomenil razbremenitev gospodarstva in da gre posledično za všečen predlog za del volilnega telesa, jim sporočamo, da je njihovo mnenje zmotno in kratkovidno. Za zagotavljanje storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v okviru obstoječe košarice pravic, ki jo bomo sindikati branili z vsemi sredstvi, bo potrebno v primeru posegov, kakršen je predlagani, bodisi povišati prispevno stopnjo za zdravstveno zavarovanje oziroma povišati ali uvesti nove davke, iz katerih se bo pokrival primanjkljaj zdravstvene blagajne. Glede na splošno uveljavljeno prepričanje o prekomerni obremenjenosti dela je jasno, da bo potrebno rešitve iskati v dajatvah na kapital, kapitalske dobičke in premoženje.

Poslanke in poslance Državnega zbora glede na navedeno pozivamo, da predlaganega Zakona o spremembah Zakona o delovnih razmerjih ter Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ne podprejo, zakonske predloge, ki se tičejo pravic in obveznosti iz delovnih razmerij in socialnih zavarovanj pa uskladijo v socialnem dialogu med socialnimi partnerji, katerih članice in člane spremembe tudi neposredno zadevajo.

Zveza Svobodnih sindikatov Slovenije
Predsednica Lidija Jerkič, l.r.

Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam
Predsednik Jakob Počivavšek, l.r.

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije
Predsednik Bраниmir Štrukelj, l.r.

Konfederacija sindikatov 90 Slovenije
Predsednik Peter Majcen, l.r.

KNSS-Neodvisnost
Predsednica Evelin Vesenjāk, l.r.

Slovenska zveza sindikatov Alternativa
Predsednik Zdenko Lorber, l.r.